

Onderzoek in Kenniscentrum In Flanders Fields Museum, Ieper, België.
Foto: Marc Dejonckheere.

Profiel lezing: 'Versierde Meelzakken in WO1' door Annelien van Kempen

*Versierde Meelzakken in WO1. Zakken vol herinneringen.
Elke zak koestert een kwetsbaar en kostbaar verhaal.*

Sinds mijn kennismaking met de Versierde Meelzakken in WO1 ben ik in binnen- en buitenland op zoek naar de ontrafeling van de schijnbaar mythische geschiedenis van deze 100 jaar oude, internationaal vermaarde zakken.

Voedselhulp voor België in de Grote Oorlog

België was van 1914-1918 bezet door Duitsland. De Eerste Wereldoorlog trok een zware wissel op de Belgische bevolking. Door de bezetting was er geen werk en er was gebrek aan eten, kleding en brandstof.

Najaar 1914 kwam internationale hulpverlening op gang onder coördinatie van de Commission for Relief in Belgium (CRB), gevestigd in Londen, New York, Brussel en Rotterdam en geleid door de Amerikaan Herbert Clark Hoover, de latere 31^e president van de Verenigde Staten. De CRB slaagde er als particuliere hulpverleningsorganisatie in om goederen, vooral voedsel, België binnen te brengen. Tijdens de oorlog kwam 5 miljoen ton goederen met een waarde van 800 miljoen dollar aan in België en dit alles is vervoerd via Nederland, via de haven van Rotterdam.

Het meest nijpend was de broodvoorziening. De voornaamste import was dan ook tarwemeel, het arriveerde in zakken, later kwam tarwe in bulk aan en werd het in België tot meel gemalen.

Dankbaarheid

De Belgische bevolking voelde zich bijzonder gesteund door de voedselhulp.

Als uiting van dankbaarheid zijn Belgische vrouwen, meisjes en kunstenaars lege meelzakken gaan versieren met borduurwerk, kloskant en beschilderingen. Via exposities in

binnen- en buitenland kregen deze Versierde Meelzakken veel bekijks en honderden exemplaren zijn cadeau gedaan aan Herbert Hoover als dankbetuiging. Met als resultaat dat de Herbert Hoover Presidential Museum and Library in West Branch, Iowa, een verzameling van 450+ Meelzakken bezit, en de Hoover Institution Archives op Stanford University in Californië een collectie van 160+ in bewaring heeft. In Nederland is het Textile Research Center in Leiden in het trotse bezit van een Versierde Meelzak, daar ontdekte ik het fenomeen.

Annelien van Kempen

Als boerendochter (1955) ben ik opgegroeid in een creatief gezin op een Nederlandse boerderij in Achthuizen, Goeree-Overflakkee. Ik studeerde rechten aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (1979), werkte in industriële bedrijven en als zelfstandig professional. Zakken maken is mijn thema sinds 2002, vele ervaringen in mijn leven komen erin samen. Als glasblazer heb ik vele Glazen Zakken geblazen uit heet, gesmolten glas. Tegenwoordig creëer ik Quilt Zakken van gerecyclede kleding, gebruikt huishoudtextiel. Specifiek deze Versierde Meelzakken in WOI intrigeren me door mijn onbekendheid met de geschiedenis. Aanleiding om een diepgaande studie te starten en over de resultaten te schrijven in blogs en artikelen, te vertellen in lezingen.

Lezing voor Probus Nieuw Teylingen. Foto: Alfred Pop

Lezing

In mijn lezingen presenteer ik de uitkomsten van mijn onderzoek met behulp van enkele originele Versierde Meelzakken en een powerpoint-presentatie. Ik vertel over de ontstaansgeschiedenis en de waarde van de Versierde Meelzakken in WOI, plaats hen in de context waarin ze tot stand kwamen en geef ze actuele betekenis. Graag zal ik ingaan op vragen en opmerkingen van het publiek. Duur van de lezing is een uur, inclusief vragen. Een middag- of avondvullende lezing van anderhalf uur met tussentijdse pauze kan ik ook verzorgen.